

Студии за старините на Стоби

Упатство за авторите

Трудовите поднесени за печат и целокупната кореспонденција со Уредувачкиот одбор треба да се испратат на следните адреси:

Уредник:

Силвана Блажевска

Адреса: Национална установа Стоби, Археолошки локалитет Стоби, 1420 Градско, Република Македонија

е-пошта: silvana.blazevska@stobi.mk

[editor in chief@stobi.mk](mailto:editor_in_chief@stobi.mk)

Асистент на уредникот:

Димитар Николовски

Адреса: Национална установа Стоби, Археолошки локалитет Стоби, 1420 Градско, Република Македонија

е-пошта: dimitar.nikolovski@stobi.mk

[editorial assistant@stobi.mk](mailto:editorial_assistant@stobi.mk)

Периодиката *Студии за старините на Стоби* е воспоставена за прв пат во 1973 г. Во неа се публикувани резултатите од Проектот Стоби започнат во 1970 г. како заеднички американско-југословенски проект на Универзитетот во Тексас, Универзитетот во Белград и Народниот Музеј во Титов Велес, под покровителство на Институтот Смитсониан. Првиот број на периодиката е отпечатен во 1973 г., и во него се вклучени извештаи од ископувањата и методологијата на истражување, технички студии и специјализирани студии на теми поврзани со археологијата, историјата на уметност и историјата на археолошкиот локалитет Стоби. Последниот, трет број е претставен пред научната јавност во 1981 г.

Новата серија на периодиката *Студии за Старините на Стоби* претставува двогодишна публикација. Во *Студиите* се добредојдени научни трудови кои ги обработуваат сите аспекти на археологијата и историјата на Стоби, вклучувајќи и

мултидисциплинарни студии, прелиминарни извештаи од ископувања, технички извештаи и рецензии на книги и статии. Поднесените трудови ќе бидат публикувани двојазично, на македонски и англиски јазик.

Серијата Монографии како дел од *Студиите за Старините во Стоби* ќе обработува конкретни теми, како и магистерски и докторски тези поврзани со археологијата и историјата на Стоби. Овие посебни изданија ќе бидат публикувани во зависност од нивната подготовка.

1. Временска рамка

Периодиката *Студии за Старините во Стоби* е двогодишна публикација која ќе излегува во декември секоја втора година. *Студии за Старините во Стоби* том 4 е предвидено да излезе од печат во декември 2013 г., како што е посочено во табелата подолу. За секој следен број, повикот за пријавување трудови ќе биде објавен на 1 септември, една година пред годината на издавање. На пример, повик за пријавување трудови за следниот, 5-ти том ќе биде објавен во септември 2014 г., а ќе биде публикуван во декември 2015 г.

За публикување во *Студии за Старините на Стоби*, *Серија Монографии* контактирајте со уредникот.

Датуми и рокови	Поднесување и процес на уредување
1 септември - 30 септември 2012 г.	Повик за пријавување трудови (авторите предлагаат наслов на труд и апстракт кој содржи најмногу 300 зборови)
1 октомври - 30 октомври, 2012 г.	Одлука на Издавачкиот и Уредувачкиот одбор за прифаќање или одбивање на предложениот труд
1 ноември - 31 март, 2013 г.	Авторите чишто наслови се прифатени поднесуваат прва верзија на текстот за рецензија
1 април - 30 мај, 2013 г.	Процес за рецензија
1 јуни - 31 јули, 2013 г.	Корекции од страна на авторите и поднесување на оригинални илустрации

1 август - 30 септември, 2013 г.	Лектура на трудовите на македонски и англиски јазик
1 октомври - 30 ноември, 2013 г.	Компјутерска обработка (.PDF документ ќе биде пратен до авторите за финална проверка)
декември 2013 г.	Печатење на изданието

2. Поднесување на трудови

Поднесените трудови не смеат да бидат претходно публикувани или поднесени за публикување на друго место. Авторите се одговорни за обезбедување дозвола за репродукција на било каков материјал за којшто немаат авторски права. Исто така, авторите се одговорни за упатување на неопходните благодарности и признанија до лица или институции, доколку истите се неопходни во нивниот текст.

2.1. Повик за пријава на наслов на труд и апстракт

Повикот за пријава на наслов на труд за *Студии за Старините во Стоби том 4* ќе биде објавен на **1 септември 2012 г.**, со краен рок за предавање до **30 септември, 2012 г.** Повикот ќе биде објавен на интернет страната на Националната установа Стоби www.stobi.mk или испратен по електронска пошта до потенцијалните автори.

Авторите поднесуваат наслов на трудот и апстракт кој содржи максимум 300 зборови на македонски и англиски јазик. Членовите на Издавачкиот и Уредувачкиот одбор до **30 октомври 2012 г.** одлучуваат дали пријавените трудови се прифаќаат или одбиваат. Авторите ќе бидат известени за одлуката на одборите преку електронска пошта.

2.2. Поднесување на трудовите и процес на рецензирање

Авторите чии предложени трудови се прифатени имаат рок до **30 март, 2013 г.** да поднесат за рецензија Microsoft Word документ со текст и внесени илустрации во текстот со ниска резолуција, фусноти, користена библиографија и легенди под илустрациите. Текстот треба да биде подготвен согласно правилата во ова Упатство, темелно објаснети во поглавјата 3 и 4 подолу.

Авторите можат, но и не мораат да ги достават оригиналните илустрации (во висока резолуција) во оваа прва верзија на трудот. Оригиналните илустрации треба да се достават подоцна, откако ќе заврши процесот на рецензирање на трудовите.

За да се олесни процесот на рецензирање, авторите од македонско говорно подрачје треба да поднесат два примероци од трудот, еден на македонски и еден на англиски јазик. Доколку авторот не е во можност да го обезбеди преводот на англиски јазик, ве молиме консултирајте го уредникот.

Авторите од англиско говорно подрачје ги поднесуваат текстовите само на англиски јазик. Преводот на македонски јазик го обезбедува уредникот.

На авторите им се препорачува да сочуваат една копија од текстот за сопствена евиденција.

Авторите ги доставуваат трудовите по електронска пошта или по пошта снимени на ЦД и отпечатени на хартија. Печатената верзија може да биде црно бела или во боја. Текстот, забелешките и сите додатоци мора да бидат јасно отпечатени, со двоен проред, еднострано, на стандардна А4 хартија.

Рецензенти на примените трудови се избираат од членовите на Издавачкиот и Уредувачкиот одбор, во зависност од нивната стручност за одредена проблематика. За одредени трудови за кои е потребно посебно стручно познавање од области кои не ги покриваат членовите на одборите, ќе бидат ангажирани надворешни соработници.

Рецензентите треба да ги достават своите коментари до авторите во рок од два месеци од крајниот рок за прием за трудовите за рецензија, односно најдоцна **до 30 мај 2013 г.** Рецензентот треба да ги достави коментарите до авторот директно или преку уредникот.

Авторите имаат рок од два месеци, односно **до 31 јули 2013 г.** да ги внесат исправките и забелешките на рецензентите.

2.3. Поднесување на финална рецензирана верзија на трудот

По завршување на процесот на рецензија, авторите треба да поднесат ревидирана верзија на својот труд (согласно забелешките од страна на рецензентите) до **31 Јули, 2013 г.** Во оваа фаза, авторите треба да ги достават илустрациите снимени на ЦД во висока резолуција, соодветни за публикување како што е објаснето подолу во поглавјето 3. Доколку авторите праќаат оригинални материјали со финалната верзија на текстот, препорачуваме користење на поштенска служба која може да ги следи своите пратки.

Ревидираната финална верзија на текстот мора да се прилагоди на правилата на ова Упатство, детално објаснети подолу во текстот. Доколку финалната верзија на трудот не е прилагодена кон ова Упатство, трудот ќе биде вратен на авторот на доработка и усогласување со пропишаните правила во Упатството и препораките на рецензентот. По поднесување на финалната верзија на трудот, не се дозволени никакви големи промени во истиот.

За финалната верзија на трудот авторите мора да поднесат:

- Посебен Microsoft Word документ кој содржи ревидиран текст со фусноти, на македонски јазик;
- Посебен Microsoft Word документ кој содржи ревидиран текст со фусноти, на англиски јазик;
- Посебен Microsoft Word документ со употребените кратенки, користена библиографија и антички пишани извори, јасно одделени и означени;
- Посебен Microsoft Word документ кој содржи листа на илустрации со легенди на македонски и англиски јазик;
- Табелите **не** треба да се вметнати во текстот, туку во посебен Microsoft Word документ кој треба да содржи јасно одделени Табели, нумерирани 1, 2, 3 итн.;
- Оригинални илустрации или скенирани поединечно со висока резолуција на ЦД.

2.4. Корекции од уредникот

Финалната верзија на трудот поднесен од авторот на македонски и англиски јазик ќе биде подложена на јазична лектура од овластен лектор на македонски јазик и лице чијшто мајчин јазик е англискиот јазик.

Пред печатењето на изданието PDF од текстот ќе биде доставен до авторот за финална проверка по електронска пошта.

3. Подготовка на трудовите

ВАЖНО: Текстовите кои не ги исполнуваат критериумите посочени во ова Упатство, ќе бидат вратени на авторите за корекции, соодветно на правилата објаснети подолу.

3.1. Генерален формат

3.1.1. Информации за авторот/ко-авторите

Во горниот лев агол на првата страна на секој текст мора да стојат следните информации:

- Име и презиме на авторот/ко-авторите;
- Име и адреса на институцијата од која доаѓа авторот;
- Електронска пошта или поштенска адреса на авторот/ко-авторите.

3.1.2. Наслов на трудот

Насловот на трудот мора да биде поставен централно во горниот дел на првата страна, напишан со големи букви.

ОВА Е ПРИМЕР ЗА НАСЛОВ НА ТЕКСТ

(поставен централно со големи букви, Times New Roman во македонска поддршка за македонската верзија на текстот, големина на букви: 12)

3.1.3. Поднаслов

Ако текстот е краток, ве молиме избегнувајте поделби и поднаслови. За подолги текстови, можат да се користат три нивоа на поднаслови. Поднасловите мора да бидат логични и конзистентни. Сите поднаслови треба да се пишуваат во одделен ред, а не во ист ред со текстот.

1. Првото ниво на поднаслов треба да се поставени централно, со големи букви, со големина на букви 10.

ОВА Е ПРИМЕР ЗА ПРВО НИВО НА ПОДНАСЛОВ

2. Второто ниво на поднаслов треба да е напишано со задебелени букви (**bold**) и порамнето кон лево, со големина на буквите 12 како и текстот.

Ова е пример за второ ниво на поднаслов

3. Третото ниво на поднаслов треба да е напишано во курзив (*italic*), порамнето кон лево, со големина на буквите 12 како и текстот.

Ова е пример за трето ниво на поднаслов

3.1.4. Главен дел од текстот

Текстот мора да е напишан во Times New Roman, со големина на буквите 12 и двоен проред. За македонската верзија на трудот, ве молиме користете фонт Times New Roman со македонска поддршка. Текстот не треба да содржи повеќе од 30.000 карактери со празни места, односно 15 страни. Подолги текстови ќе бидат земени предвид. Поднесениот текст треба да биде што е можно поедноставен, избегнувајќи секаков вид на форматирање и уредување. Ве молиме, **не користете** Styles and Formatting што ви го нуди Microsoft Word, **не користете** Bullets and Numbering, и

не користете Tab на почеток на секој параграф. Користете Enter за одделување параграфи и користете само еден Space (празен простор) за одделување на зборови.

3.1.5. Поглавја и параграфи

Поглавјата и параграфите треба да бидат порамнети кон лево, сите следејќи ја истата маргина.

3.1.6. Нумерирање

Страниците треба да бидат нумерирани на долниот десен агол на страната. Страниците треба да се нумерираат следбено низ целиот текст, а не секое поглавје посебно. Нумерирањето се врши со следбени арапски броеви.

3.1.7. Забелешки (фусноти)

Забелешките треба да бидат организирани како фусноти, а не на крајот од текстот како ендноти. Цитирање во текстот е дозволено само за референци за примарни антички извори, одделени од текстот со загради (). Забелешките треба да бидат нумерирани во серија, со двоен проред, во долниот дел на страницата. Начинот на цитирање треба да е усогласен со правилата објаснети подолу во Упатството. Ги советуваме авторите забелешките да бидат кратки и концизни.

3.1.8. Признанија

Признанијата до лица или институции, кои авторот смета дека треба да ги посочи треба да се постават пред првата фуснота, одделени од останатите фусноти со ѕвездичка наместо арапска бројка.

3.1.9. Табели

Табелите се нумерираат следбено со арапски бројки. Над секоја табела треба да стои краток наслов. Табелите кои содржат повеќе редови мора да бидат пратени во посебен Microsoft Word документ, а не вметнати во текстот. Комплексните табели е најдобро да се достават како илустрации со висока резолуција.

3.1.10. Илустрации

Повикувањето за илустрациите во текстот мора да е следбено (на пример: сл. 1, сл. 2, план 1, план 2).

Доколку илустрацијата содржи повеќе поединечни илустрации (на една табла има фотографии од повеќе предмети јасно означени) авторот се повикува на одреден предмет на тој начин што се наведува бројот на илустрацијата, две точки и бројот со кој е означен предметот или детаљот (на пример: сл.1: 15 или Т.1: 5).

Доколку авторот во рамки на една илустрација или табла се повикува на повеќе предмети или детали, тогаш ги одвојува со записка (на пример: сл. 1: 15, 16 или Т.1: 5, 7-9, 15).

Доколку авторот се повикува на повеќе илустрации или табли со повеќе предмети или детали, ги одвојува илустрациите со точка-записка (на пример: сл. 1: 15, 16; Т.1: 5, 7-9, 15).

Кога се повикувате на претходно објавени илустрации, кратенките не се транскрибираат на македонски или англиски јазик, туку се користат во оригиналната форма (на пример: Abb., Taf., етк. и сл.).

Листа на илустрациите со нивните легенди, заедно со соодветните признанија и благодарности треба да се достават во посебен Microsoft Word документ. Легендите на илустрациите треба да изгледаат како што е објаснето подолу, со признанијата или укажаната благодарност во заграда. На крајот легендата завршува со точка. На пример:

Сл. 1 Детал на подиумот на храмот (архива на Национална установа Стоби).

Сл. 2 Реконструкција на театарот (според E. Gebhard, 1981; цртеж: F. Nemans).

Сл. 3 Сидна декорација во Casa Romana (благодарност до J. Wiseman)

Доставениот илустративен материјал (цртежи, фотографии) ќе биде вметнат во текстот, освен доколку авторот бара да бидат организирани во табли или просторот не дозволува поинаку. Илустрациите треба да бидат нумерирани како што течат во текстот, јасно назначени, со посебна листа со легенди (која вклучува идентификација и потекло) како што е посочено во примерите погоре. За да се обезбеди што повеќе простор за илустрациите, се препорачува легендите за истите да бидат што пократки и концизни. Заедно со финалната верзија на текстот треба да биде доставен доказ дека авторот поседува дозвола за репродуцирање на фотографии и цртежи за кои истиот нема авторски права.

Монограмите на монети или разни симболи треба да бидат јасно исцртани. Се препорачува монетите или други специфични предмети да се фотографираат на бела позадина. Натписите и легендите на монетите или други предмети треба да бидат јасни и професионално фотографирани. Имајте предвид дека тенките линии и малите бројки се губат при смалување на фотографиите/плановите.

Цртежите треба да се јасно и читко обележани. За цртежи на транспарентен медиум (паус хартија и сл.), сите забелешки, наслови треба да бидат напишани од предната страна, за да се избегне печатење на цртежот од наопаку по грешка.

Предлози од страна на авторот во врска со тоа кои илустрации колку можат да се намалат, колкава е нивната важност во текстот и слично, се добредојдени. Сите оригинални материјали ќе бидат вратени на авторите; материјалите ќе бидат задржани три месеци после печатењето на публикацијата, освен ако авторите немаат посебни побарувања.

Квалитетот на скенираните цртежи треба да биде 1200 dpi. Фотографиите се доставуваат во JPG. или TIFF. формат со резолуција од најмалку 300 dpi.

Ве молиме да не ги обработувате фотографиите. Доколку авторот смета дека на конкретна фотографија или група фотографии треба да се интервенира, треба да биде забележано во истиот Word документ кој ја содржи листата на илустрации.

3.1.11. Користена библиографија

Користената библиографија се доставува заедно со ревидираниот текст во посебен Microsoft Word документ со полни библиографски информации според правилата поставени во поглавјето 4.5.

4. Правопис и стил

4.1. Правопис и стил

За македонската верзија на трудовите се препорачува авторите да ги користат следниве изданија:

- *Граматика на македонскиот литературен јазик I и II* (Б. Коневски, Скопје 1967),
- *Општа граматика на македонскиот јазик* (С. Бојковска, Л. Минова - Ѓуркова, Д. Пандев, Ж. Цветковски, Скопје 2008),
- *Правопис на македонскиот литературен јазик* (Б. Видоески, Т. Димитровски, К. Конески, Р. Угринова-Скаловска, Скопје 1999).

За англиската верзија се препорачува американскиот начин на пишување (спелување) базирано на *Webster's Collegiate Dictionary*, десетто издание (види во англиската верзија на Упатството).

Авторите треба да се придржуваат до востановената стручна терминологија. Доколку се неопходни измени од постоечката востановена терминологија, пожелно е да се дадат објаснувања. Најважно е да се задржи конзистеноста низ целиот труд.

Во врска со транскрипцијата на туѓите имиња на македонски јазик, *Правописот на македонскиот литературен јазик* дозволува во научни изданија тие да се пишуваат со изворното писмо. Оттаму, авторите можат да го транскрибираат странското име и во заграда да го испишат со изворното писмо или доколку не се сигурни во

точный изговор на македонски јазик на странско име, можат да го пишуваат само со изворното писмо.

4.2. Броеви и мерни единици

За материјал од ископувања, изборот на метри, сантиметри или милиметри како мерни единици го одредува самиот автор. Мерките вообичаено не треба да надминуваат три децимали. Мерните единици треба да бидат што е можно поконзистентни (на пример: во еден каталог не треба да има два начини на пишување на мерните единици, на пример: 0.19 м и 19 см). Димензиите на предмети можат да се дадат во милиметри и сантиметри, дури и ако стандардот на каталогот е изразен во метри.

4.3. Датирање и хронолошки периоди

Во врска со датирањата и хронолошките периоди авторите можат да ги користат следниве кратенки: пр. н.е. (пред нашата ера), од н.е. (од нашата ера), пр. Хр. (пред Христа), по Хр. (по Христа).

Вековите се пишуваат со арапски бројки. Зборот „век“ не се крати. Генералното изразување на векови и години е во следната форма: 5 век од н.е.; 354 г. пр. н.е.

За одделување на годините се користи - (црта, тире), на пример: 350 - 400 г. од н.е. Доколку пред првата година стои предлогот *од* тогаш меѓу годините се пишува предлогот *до* (на пример: од 345 до 357 г. од н.е.).

4.4. Скратеници

За скратување на зборовите користете ги правилата во *Правописот на македонскиот литературен јазик* (Б. Видоески, Т. Димитровски, К. Конески, К. Тошев, Р. Угринова-Скаловска, Скопје 1998).

За мерните единици можете да користите и меѓународни скратеници, но неопходно е да се задржи конзистентноста низ целиот труд.

По скратениците за мерните единици не се пишува точка.

На пример: м - метар, км - километар, кг - килограм итн.

Скратениците на стручната литература: периодики, серии, едичии, лексикони и книги пожелно е да се избегнуваат и да се употребуваат само за оние кои често се среќаваат во научната и стручна литература. Доколку користите скратеници консултирајте ги:

- Листата на скратеници на *American Journal of Archaeology*, достапна на следниот линк:

<http://www.ajaonline.org/submissions/abbreviations>

- Листата на скратеници на Германскиот археолошки институт (*Deutsches Archäologisches Institute*), достапна на следниот линк:

<http://www.dainst.org/en/content/list-abbreviations?ft=all>

Често користени скратеници:

AIU	Archaeologia Iugoslavica
AP	Arheološki pregled, Beograd/Ljubljana
ARR	Arheološki radovi i rasprave Jugoslovenske Akademije znanosti i umetnosti
AV	Arheološki vestnik, Ljubljana
ГИНИ	Гласник на институтот за национална историја, Скопје
ГЛАС	Гласник Српске Краљевске Академије, Београд
ГМКД	Гласник на Музејско-конзерваторско друштво на НР Македонија, Скопје
ГСНД	Гласник Скопског научног друштва, Скопље
ГЗФФ	Годишен зборник на Филозофскиот факултет, Скопје
GZM	Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Sarajevo
ИАИ	Известия на археологическия институт, Софија
ИБАИ	Известия на Българския археологически институт, Софија
ИБАН	Известия на Българския академия на науките, Софија
Култ. Насл.	Културно наследство, РЗСК/НКЦ, Скопје
Maced. acta archaeol.	Macedonia acta archaeologica, Прилеп/Скопје
Materijali	Materijali Saveza arheoloških društava Jugoslavije, Beograd
MNJ	Macedonian Numismatic Journal, Museum of Macedonia
OPVSC. ARCHAEOLOG.	OPVSCVLA ARCHAEOLOGICA, Zagreb
PJZ	Praistorija jugoslavenskih zemalja, Sarajevo

SAS	Studies in the Antiquities of Stobi
Старинар Н.С.	Старинар, Нова Серија, Београд
Споменик	Споменик Српске Академије Наука, Београд
TIR	Tabula Imperii Romani, Ljubljana
Vjesnik	Vjesnik arheološkog muzeja u Zagrebu
ЗАМ	Зборник на Археолошкиот музеј, Музеј на Македонија
ЗРНМ	Зборник радова Народног музеја у Београду
ЗРВИ	Зборник радова Византолошког института, Београд
ЗШНМ	Зборник на Штипскиот народен музеј, Штип
ЖА/ŽА	Жива Антика, Филозофски факултет, Скопје Živa Antika, Filozofski fakultet, Skopje

4.5. Користена библиографија и начин на цитирање

Користената библиографија се цитира на оригиналниот јазик на кој е отпечатена, по абecedен редослед според презимето на авторот. Насловот на монографиите и на периодичните изданија, гласници, зборници и сл. се пишуваат во курзив (*italic*), а насловот на трудот во последниве во наводни знаци („“).

Забелешките во фусноти треба да се приложат во следниот редослед: презиме на авторот, година на издавање, број на страна/и, каталожки број, илустрација, табла (на пример: Pemberton 1997, 57, no. 48, Fig. 4, pl. 28).

Примерите подолу го објаснуваат начинот на кој се наведува делото во користена библиографија (**Б**), а потоа начинот на кој истото дело се цитира во фуснота (**Ф**).

Цитирање по автор и наслов:

(Б) Sourvinou-Inwood 1978. Sourvinou-Inwood C., „Persephone and Aphrodite at Locri: A Model for Personality Definitions in Greek Religion“, 1978, *JHS* 98, 101-121.

(Ф) Sourvinou-Inwood 1978, 15, Fig.1.

Цитирање на ист автор со повеќе трудови објавени во иста година:

(Б) **Митревски 1988а.** Митревски Д., „Карактеристични форми на македонски бронзи од наоѓалиштата по долината на Вардар“, *Maced. acta archaeol.* 9, 83-103, Скопје 1988

(Б) **Митревски 1988б.** Митревски Д., „Железнодопски наоди од Веница“, *Културно Наследство* 12/13, 63-71, Скопје 1988

(Ф) Митревски 1988а, 85.

(Ф) Митревски 1988б, 66.

Цитирање на повеќе дела од ист автор во иста фуснота:

(Б) **Митревски 1988.** Митревски Д., „Карактеристични форми на македонски бронзи од наоѓалиштата по долината на Вардар“, *Maced. acta archaeol.* 9, 83-103, Скопје 1988

(Б) **Митревски 1997.** Митревски Д., Протоисториски заедници во Македонија, Скопје 1997

(Ф) Митревски 1988, 85; 1997, 109-120.

Цитирање на труд во печат:

(Б) **Блажевска и Радњански 2013.** Блажевска С. и Радњански Ј., „Храмот на Изида во Стоби“, *Студии за старините на Стоби том IV*, (во печат / in press).

(Ф) Блажевска и Радњански 2013

Извештај од истражувања:

(Б) **Daux 1968.** Daux G. „Chronique des fouilles,“ 1967, *BCH* 92, 711-1136.

(Б) **Catling H. W. 1981.** Catling H.W., „Archaeology in Greece,“ *1980-81, AR* 7, 3-48.

(Ф) Daux 1968, 713.

(Ф) Catling 1981, 35-40.

Труд во издание од симпозиум:

(Б) **Rackham 1989.** Rackham O., „The Greening of Myrtos“, in *Man's Role in the Shaping of the Eastern Mediterranean Landscape (Proceedings of the International Quaternary Association Conference on the Effects of Prehistoric Man on the Environment of the Mediterranean and Near East)*, 1989 S. Bottema, G. Entjes-Nieborg, and W. van Zeist, eds., Groningen, 341-348.

(Ф) Rackham 1989, 345.

Трудови од автори со исто презиме:

(Б) **Thompson D.R. 1959.** Thompson D.R., „Three Centuries of Hellenistic Terracottas, ПБ: The AltarWell“, 1959, *Hesperia* 28, 127-152.

(Б) **Thompson H.A. 1934.** Thompson H.A., „Two Centuries of Hellenistic Pottery“, *Hesperia* 3, 311-480.

(Ф) Thompson D.R., 1959, 129.

(Ф) Thompson H.A., 1934, 315-329.

Дело од еден автор:

(Б) **Vermeule 1979.** Vermeule E., *Aspects of Death in Early Greek Art and Poetry*, Berkeley/Los Angeles/London.

(Ф) Vermeule 1979, 89.

Дело од двајца автори:

(Б) **Davis and Kraay 1973.** Davis N. and Kraay C.M., *The Hellenistic Kingdoms: Portrait Coins and History*, London.

(Ф) Davis and Kraay 1973, 55.

Цитирање на дело од повеќе автори или уредници:

(Б) **Jansen et al. 2009.** Jansen J.T., Hinge G., Schultz P. and Wickkiser B., (ed.), *Aspects of Ancient Greek Cult*, Aarhus University Press, 2009

(Ф) Jansen et al. 2009, 145.

Цитирање по уредник:

(Б) **Hall and Metcalf 1972.** Hall E.T. and Metcalf D.M., eds. *Methods of Chemical and Metallurgical Investigation of Ancient Coinage: A Symposium Held by the Royal Numismatic Society at Burlington House, London, 9-11 December 1970* (Royal Numismatic Society Special Publications 8), London.

(Ф) Hall and Metcalf 1972, 98.

Цитирање на посебен труд во едиција или зборник:

(Б) Papazovska 2005. Papazovska S., „The Iron Age Layers at Vardarski Rid“, in Mitrevski D. (ed.), *Vardarski Rid Vol. I*, Skopje, 2005

(Ф) Papazovska 2005, 128.

Томови публикувани во различни години:

(Б) Hammond 1972. Hammond N.G.L., *A History of Macedonia, I, Historical Geography and Prehistory*, Oxford

(Ф) Hammond 1972, 23.

(Б) Hammond and Griffith 1979. Hammond N.G.L. and Griffith G.T., *A History of Macedonia, II, 550-336B.C.*, Oxford.

(Ф) Hammond and Griffith 1979, 45.

Томови публикувани во иста година:

(Б) Fraser 1972. Fraser P.M., *Ptolemaic Alexandria*, 2 vols., Oxford.

(Ф) Fraser 1972, I, 68-75; II, 90-92.

Цитирање на еден том:

(Б) Fraser 1972. Fraser P.M., *Ptolemaic Alexandria*, vol. I, Oxford.

(Ф) Fraser 1972, 50-60.

Книга во серија:

(Б) Shear 1978. Shear T.L.Jr., *Kallias of Sphettos and the Revolt of Athens in 286 B.C.* (Hesperia Supplement 17), Princeton.

(Ф) Shear 1978, 132.

Превод:

(Б) **Ducrey 1986.** Ducrey P., *Warfare in Ancient Greece*, J. Lloyd, trans., New York.

(Ф) Ducrey 1986, 87.

Препечатено издание:

(Б) **Calhoun [1913] 1970.** Calhoun G.M., *Athenian Clubs in Politics and Litigation*, repr. New York.

(Ф) Calhoun 1970, 54.

Нова едиција:

(Б) **Pickard-Cambridge 1968.** Pickard-Cambridge A., *The Dramatic Festivals of Athens*, 2nd ed., rev. J. Gould and D. M. Lewis, Oxford.

(Ф) Pickard-Cambridge 1968, 21.

Музејски каталог:

(Б) **Higgins [1954] 1969.** Higgins R.A., *Catalogue of the Terracottas in the Department of Greek and Roman Antiquities, British Museum I*, repr. Oxford.

(Ф) Higgins 1969, 22.

Каталог од изложба:

(Б) **Mitten and Doeringer 1967-1968.** Mitten D.G. and Doeringer S.F., N.d. *Master Bronzes from the Classical World* (Exhibition catalogue, Fogg Art Museum 1967-1968), Mainz am Rhein.

(Ф) Mitten and Doeringer 1967-1968, 98.

Дисертација:

(Б) **Billows 1985.** Billows R.A., *Antigonos the One-Eyed and the Creation of the Hellenistic State* (diss. University of California, Berkeley).

(Ф) Billows 1985, 67.

Презентирани трудови:

(се наведува местото и годината на презентација; се наведува и апстракт доколку е публикуван)

(Б) **Cooper 1981.** Cooper F.A., *A Source of Ancient Marble in the Southern Peloponnesos* (paper, New Orleans 1980), abstract in *AJA* 85, 1981, 190-191.

(Ф) Cooper 1981, 190.

Цитирање по наслов:

Книга без автор или уредник:

(Б) *Egyptian Art = Five Years of Collecting Egyptian Art, 1951-1956: Catalogue of an Exhibition Held at the Brooklyn Museum, Brooklyn 1956.*

(Ф) *Egyptian Art*, 10.

Цитирање на книга во серија:

(најчесто се цитира серијата, а не авторот)

(Б) *Corinth XVIII, ii = Slane K.W., The Sanctuary of Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps*, Princeton 1990.

(Б) *Agora IV = Howland R.H., Greek Lamps and Their Survivals*, Princeton 1958.

(Ф) *Corinth XVIII, ii*, 86-87, fig. 20.

(Ф) *Agora IV*, 118, Pl. 18.

Цитирање на енциклопедија:

(Б) **RE VI** = Hiller von Gaertringen F., *RE VI*, 1909, col. 1352 (*Eurysakes*)

(Б) **LIMC IV** = Lindner R. et al., *LIMC IV*, 1988, (*Hades*)

(Ф) *RE VI*, 1909, col. 1352, s.v. *Eurysakes* (F. Hiller von Gaertringen)

(Ф) *LIMC IV*, 1988, 384, no. 112, pl. 218, s.v. *Hades* (R. Lindner et al.)

Цитирање на корпуси:

(општо познатите корпуси не се внесуваат во библиографија; за скратениците види во листата на скратеници во *American Journal of Archaeology*, види поглавје 4.4)

(Ф) *CVA*, Boston 2 [USA 19], pl. 79 [913]:2

(Φ) ARV² 476, no. 273.

Цитирање на електронско издание или податок:

(Б) **Terpstra 2012.** Terpstra T.T., “*The 2011 Field Season at the Villa San Marco, Stabiae: Preliminary Report on the Excavation*”, FOLDER, retrieved from: <http://www.fastionline.org/docs/FOLDER-it-2012-259.pdf>

(Φ) Terpstra 2012, <http://www.fastionline.org/docs/FOLDER-it-2012-259.pdf>

(Б) и (Φ) <http://www.stobi.mk/iskorupvanja/2011> (посетено: ноември 2012)

Еπιγραφски референци:

Следејќи ја вообичаената пракса во еπιγραφските публикации, натписи *in corpora* се цитираат по број, без референца на страната, без кратенката „no.“. Ако е возможно, секогаш се користи „ред“ (на пример: *IG VII 4242*, ред 3).

Најчесто користени скратеници:

CIL	Corpus Inscriptionum Latinarum.
Demitsas M., 1896	Ἡ Μακεδονία ἐν λίθοις φθεγγομένοις καὶ μνημείοις σωζομένοις, Athens.
EAM I	Rizakis Th. and Touratsoglou G., Ἐπιγραφές Ἄνω Μακεδονίας (Ελίμεια, Ἐορδαία, Νότια Λυγκέστις, Ὀρεστίς). Τόμος Α. Κατάλογος Ἐπιγραφῶν, Athens, 1985.
EKM II.	Gouнарopoulos and Hatzopoulos M.B., Ἐπιγραφές Κάτω Μακεδονίας (Μεταξὺ τοῦ Βερμίου ὄρους καὶ τοῦ Ἀξίου ποταμοῦ). Τεύχος Α. Ἐπιγραφές Βεροίας, Athens, 1998.
IG	Inscriptiones Graecae.
IGBulg.	Inscriptiones Graecae in Bulgaria repertae.
IJO	Inscriptiones Judaicae Orientis.
ILJug.	Inscriptiones Latinae quae in Jugoslavia inter annos MCMXL et MCMLX repertae et editae sunt (ediderunt A. i J. Šašel), Situla 5, Ljubljana, 1963

ILGR	Inscriptiones Latinae in Graecia repertae, Additamenta ad CIL III, ed. M. Šašel Kos, Faenza, 1979.
IMS	Inscriptions de la Mésie Supérieure.

Нумизматички референци

За скратениците за нумизматички публикации покрај листата на *American Journal of Archaeology*, консултирајте ја листата во *Numismatic Literature (American Numismatic Society)*. Листа на скратеници излегува во мартовскиот број секоја парна година. Во случај публикацијата да не е вклучена во оваа листа, контактирајте со уредникот.

Најчесто користени скратеници:

ANS	American Numismatic Society
CH	Coin Hoards
DOC	<i>Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection</i> , A. R. Bellinger and P. Grierson, eds., Washington, D.C. 1966-
LRBC	Carson R.A.G., Hill P.V. and Kent J.P.C., <i>Late Roman Bronze Coinage, A.D. 324-498</i> , London 1960

Во случај на ревидирани изданија, ве молиме забележете кое издание го цитирате.

Следејќи ја вообичаената пракса во нумизматички публикации, на референци за монети се изоставува бројот на страната, освен ако нумерирањето не е следбено во самото издание; се цитира само бројот на монетата, без кратенката „no“.

На пример:

LRBC II 2518; *BMCRE* III 867; *SNGCop* 296;

но

BMC V, p. 41, 197; *RIC* Vi, p. 226, 185; *BMC Peloponnesus*, p. 33, 5; *DOC* II, p. XIX, 4.